

A BŰN NÉLKÜLI EMBER

Lk 23,4

Húsvét egyike a legnagyobb, mondanivalójában leggazdagabb ünnepeknek. A hozzá kapcsolódó eseménykör a legtöbb gondolatot sugallja a keresztény embernek. Ami virágvasárnap és húsvét között történt, egy egész emberi élettörténet eseményeit hordozza magában.

Jézus húsvéti diadala a virágvasárnapi bevonulással kezdődik. Ezen a napon mindenki reménységgel teljes, mindenki álmainak megvalósulását érzi, s ezért hozsannát kiált, magasztalja Jézust. A pillanatnyi hatalom egyetlen szavára kezébe kerülhetne. Napokon keresztül sokaság hallgatja a templomban. Hatalmát érezheti, amidőn a templomot megtisztítja. A történetben megtaláljuk a prófétai előrelátást, amikor Jeruzsálemről így jövendöl: „És a földre tipornak téged és a te fiaidat tebened; és nem hagynak benned követ kövön.“ Tanítványaihoz eképpen szól: „És gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevemért. De fejeteknek egy hajszála sem vész el“. Megtaláljuk a bölcsességet, amidőn a templomban tanít, az imádságos lelkületet az Olajfák hegyén; a tanítványok felelőtlenségét, amidőn aludva találja őket; az árulást az utolsó vacsora alkalmával; a bukást, amikor elfogják; az ítéletet a tömeg „Feszítsd meg!“ kiáltásában; a megaláztatást és a gúnyt, amikor arcul ütik, megkorbácsolják és királynak nevezik; s végül a halált, mely szörnyű kínok között, a keresztfán következik be. De ott van a történetben a gondviselés nyomán, a minden igaz ember által kiérdemelt és elnyert örökélet, a húsvéti diadal.

Nemcsak az események ilyen változatosak és színesek, hanem az emberek is, akik az eseményeket irányítják, azokban részt vesznek. Ott találjuk Pétert, akiben felismerjük a húséges, de ingadozó embert, az erőt, de erejétől néha megfosztottat, a bátrát, de bátorságában néha megtorpanót.

Az események sodrásában ott vannak: Mária és János, a szeretet, az aggodalom, a féltés őszinte hordozói, akik a kétségbeesés könnyeit hullatva kísérik a szeretett gyermeket és Mestert utolsó útján, és a tehetetlenség bilincseibe kényszeredetten nézik a keresztfán szenvedő embert, hogy aztán húsvét reggelén a boldog reménység és biztatás szava hangozzék feljűk: „Mit keressetek a holtak között az élőt.“

Ott van Júdás, a tanítvány, de akit a meghasonlottság, a türelmetlenség vagy a harminc ezüst pénz arra indít, hogy elárulja Jézust. Az események alakulásában szerepet játszanak a főpapok, akik hatalmukat féltik, a gyűlölet áradásának nyitnak gátat, lázítanak és hamis vádakot koholnak. Feltűnik a lelkesedésre mindig kész, de hangulatában könnyen hajlítható, félrevezethető tömeg, mely csodákra, látványosságra s néha erőszakra is szomjas, amely ugyanúgy kiált hozsannát, mint feszítsd meg-et.

A húsvéti események és az abban résztvevők változatosan és sokrétűen tárják elénk az embert minden erényével és gyarlóságával.

Ebben a változatos, mozgalmas képben az egyik érdekes és nehezen megismerhető személyiség a római helytartó: Pilátus, a hatalom képviselője. Szavára hallgatnak a testőrök, s a légiók, amelyek a közvetlen hatalmat jelentik. Ő a birodalom képviselője. Pilátus hallgatja a főpapok vádaskodását. Hatalmával nem tud, nem mer vagy nem akar élni. Ítélnie kellene saját igazságérzetére, értelmére és lelkiismeretére támaszkodva, de ő nem mer, mert határozatlan. Értzi a felelősség súlyát, de ezt a felelősséget nem meri, nem akarja vállalni.

Pilátus nem gyűlöli Jézust, nem irigyli népszerűségét, nem félti tőle hatalmát, talán nem is ismeri. Nem hisz elvakultan a főpapoknak; nem érzi gyöngébbnek magát náluk. Kihallgatja Jézust, a vádlottat, kérdéseket tesz fel, hallja szelíd szavát s az egyetlen vélemény, amit kimond örökérvényű igazságot tartalmaz: „Semmi bűnt nem találok ez emberben.“ Megpróbál közömbös lenni: „Imhol az ember“, mondja a sokaságnak, megpróbálja másra hárítani a Jézus sorsa feletti döntést, ezért küldi a foglyot Heródeshez.

Erőtlen kísérletet tesz Jézus megmentésére, midőn választás elé állítja a sokaságot: kit bocsásson szabadon az ünnep alkalmával, Jézust-e vagy Barabbást, de ténylegesen semmit sem tesz az ártatlan ember érdekében. Talán lelkiismeretfurdalást érez, amikor megpróbálja kezét mosni, de a gyávaságot, a közömbösséget, a felelősség elől való elmenekülés, a hallgatás bűnét nem tudja lemosni kezéről, sem lelkéről. Pilátus magatartásának, szavainak egyetlen pozitívuma van: az, amit e szavakba sűrít bele: „Semmi bűnt nem találok ez emberben“.

Húsvét diadalmas ünnepének ez az egyik legszebb üzenete: Jézusban, az emberben bűn nem található. Nincsen bűn az ő cselekedeteiben, mert nem bántalmazta az embereket, hanem a könyörülő szamaritánus magatartásának szellemében törekedett mindenki irányába cselekedni. Szóba állott vámszedőkkel, szamaritánusokkal, megbocsátott a bűnös aszszonynak, segített a rászorulónak. Szavaiban nincs bűn, hiszen mindenki irányába a szeretetet hirdette. A békesség prófétája volt s vigasztalta a gyászolókat, erősítette a gyöngéket, bátorította a rettegőket. Tanításában a legnemesebb életcél, a tökéletességet állította tanítványai elé.

„Semmi bűnt nem találok ez emberben.“ Pilátus gyarlóságai ellenére, talán csak ösztönszerűen fogalmazta meg így Jézus igaz embervoltát. De állíthatták volna Jézust bárki elé, benne bűnt nem találhattott volna senki, mert ő a gyűlölettel szemben a szeretetet hirdette és gyakorolta, az embert szolgálta és erre tanított: „Aki közületek első akar lenni, legyen a ti szolgátok“. Nem megalázta az embert, hanem megbecsülte, mert mindnyájan egy Atyának vagyunk a gyermekei; nem bűnössé akarta tenni az embert, hanem tisztává, igazzá, tökéletessé: „Eredj el és többé ne vétkezz; „Ha tökéletes akarsz lenni, add el minden vagyodat és oszd ki a szegényeknek.“

Jézus nem gyűlöletre tanított, hanem imádkozásra, nem elszakítani akarta az embert Istentől, hanem közelebb vitte, midőn megmutatta az utat, amely az „életre visz“.

Ezért jött el húsvét ünnepe, az élet, a tisztaság, az emberiség diadalának ünnepe. Ezért Jézus és a jézusi életeszmény legyőzhetetlen, örök érvényű. „Semmi bűnt nem találok ez emberben.“ Kövessük példáját, magatartását és tanítását. Ámen.

AZ EVANGÉLIUM NYELVÉN

ApCsel 2,4

Pünkösöd története látszólag tele van csodákkal. Ezek valójában csak számunkra csodák, akik két évezreddel az események után próbáljuk átélni az akkor történeteket. Az első pünkösödöt időben rövid, de tartalmában gazdag eseménysor előzte meg. Húsvét és pünkösöd között a tanítványok lelkében lezajló érzések és események érlelték meg pünkösödöt, úgy amint a jó földre esett mag is, amikor kikel, terem harminc, hatvan vagy százannyit.

Az evangéliumi történetek a bizonyosságai annak, hogy mindazok, akik Jézushoz közel állottak — a napok múlásával — nem felejtették el őt, hanem egyre gyakrabban, egyre mélyebben idézték fel lelkükben a Mestert. Ez indította őket arra, hogy felismerjék az örökérvényű igazságot: „Nem elég az értéket megőrizni, nem szabad azt magunkba zárni, hanem érte cselekedni s azt terjeszteni kell.“ Az első, amit cselekedtek, a tanítványok létszámának kiegészítése volt. Júdás helyére, aki vétkét felismerve, önkezével vetett véget életének, Mátyást választották az üresen maradt helyre.

„Amikor pedig eljött pünkösöd napja, mindnyájan együtt voltak.“ Együtt újra tízenketten, és bíztak abban, hogy egy akarattal, most már semmi sem választja el őket egymástól, egy lesz nemcsak a sorsuk, hanem a céljuk is. Ez a felismerés érleli meg bennük a látszólagos csodát, de a valóságban egy hosszú lelki folyamat eredményét: a lélek kitöltését, telítődését. „Megteltek mind Szentlélekkel“, hittel, erővel, bátorsággal, reménységgel, tettvággyal, kötelességtudattal, hivatásvállalással, önbizalommal. Külön-külön mindenkire szállt a „tüzes nyelvekből“, melyek hamuvá égették bennük mindazt, ami gyengeség, kételkedés, félelem, kétségbeesés, tétlenség, közömbösség vagy gyámoltalanság volt, s helyébe életük végéig magasan lángoló tüzet gyújtottak.

A lélek kitöltetett; s ennek eredményeként a tanítványok szemében nagypéntek többé nem a halált jelentette, hanem Jézus bátorságát, hitéről való bizonyágtevést, a megbocsátásról mutatott példát, és Isten akaratának való engedelmességét. Húsvét pedig a halál feletti győzelmet, az örökéletet jelentette. A tanítványok megerősödtek a hitben s a cselekvőkészségben.

A lélek kitöltetett; a tanítványok erősekké lettek s úgy kezdtek szólni, mint akiknek „hatalmuk van“, akik tudják, hogy igazságot szól-